

Bilaga 2 till Naturskyddsföreningen i Uppsalas yttrande.

Inledande allmänna kommentarer

o *Fyra handlingars nettoinnehåll*: Beträffande en del ämnesområden kan det trots allt bli svårt även för andra än allmänheten att göra klart för sig vad som avses vara det i fortsättningen gällande "nettot" i fråga av fyra handlingars ställningstaganden. Det gäller alltså ÖP 2002, ÖP 2006, Aktualitetsförklaringen inför ÖP 2010 samt förslaget till ÖP 2010.

o *Plankartorna*. Det är svårt att väl sätta sig in i de båda plankartornas innehåll redan därför att bakomliggande kartstomme är så rudimentär. I fråga om plankarta 1 b, dvs staden och visst omland, ökar svårigheterna att "förstå" kartan i och med att all bebyggelse, park, skog och åker inom viss gräns sammanfattas som "stadsnära", enhetligt färgad frånsett bostadsbebyggelse och större utvecklingsområden. Kartan skulle med bl a en utförligare kartstomme kunnat bli mer både lättläst och upplysande utan att för den skull ÖP 2002:s motsvarande karta behövt tas som förebild.

o *Målkonflikter*. Det är anmärkningsvärt att planförslaget inte antyder och än mindre kommenterar ens de mest uppenbara målkonflikter i samband med bl a "Större nya utvecklingsområden". Ett paradexempel är, såsom skall visas, område 9 Dag Hammarskjöldsområdet. Även miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) gör påpekanden av liknande innebörd.

o *Framställningssättet*. Planförslagets framställningssätt, inbegripet språkbruket, präglas bitvis av en karikatyrartad "utvecklingsretorik", ett slags "nyspråk". Det sagda belyses så väl i Sven G. Hultmans debattartikel i UNT 2010-01-16 att vidare exempel ej behövs. (Artikeln bifogas.).

o *Allmänna hänsyn till slättlandskapet och till jordbruksproduktionen* vore i sammanhanget värda ett längre resonemang, men vi finner det svårt att ta med det i detta yttrande.

Grunddragen beträffande markanvändningen

Planförslaget förlägger den allra största delen av kommunens bedömda utbyggnadsbehov före 2030 till vad man anser vara Uppsalas nuvarande "stadsväv", inbegripet flera "utvecklingsområden". Den (delvis) långtgående sammanvävningen av olika stadsdelar - igenfyllning av "mellanrum" - som utgör ett viktigt drag i utvecklingsstrategin ses av planförslaget också som något i sig självt positivt med tanke på vissa anförda sociala aspekter. Under alla förhållanden går emellertid planförslagets strävan mot en i huvudsak tät stadsbyggd, också utanför stadens centrala delar, till starka överdrifter. Den riskerar att särskilt beträffande några av stadsvävens utvecklingsområden att förkväva även för områdena mycket tunga planeringsaspekter, inte minst natur, kultur och friluftsliv. Exempel ges längre fram.

Planförslaget talar visserligen också om stadsutbyggnad utanför nuvarande stadsväv, antingen koncentriskt eller i form av radiära stråk med gröna kilar emellan. Men enligt planförslagets mening blir sådan stadsutbyggnad aktuell först efter planperiodens slut 2030 (s.34). Det är därför glädjande att miljökonsekvensbeskrivningen inte nöjer sig med 0-alternativet som

jämförelse med planförslaget utan också skisserar ett något mindre komprimerat alternativ även för planperioden, benämnt ”Stadsutvecklingsalternativet”. Detta rymmer ett markant mindre bebyggelsetillskott inom nuvarande stadsväv, medan det tidigare lägger stadsutbyggnad utanför väven. MKB:n belyser i ett par figurer ytbehovet för att s a s ”flytta ut” hela den i MKB:ns exempel förutsatta utbyggnadsminskningen inom väven. Vad beträffar *lokaliseringen* av ”utflyttad” bebyggelse synes det knappast självklart t ex att den skall ta vid direkt inpå nuvarande stadsväv.

Föreningen ser MKB:s stadsutvecklingsalternativ, underalternativ ”Stråk”, såsom en bra grund för en reviderad översiktsplan för planperioden. Vi avstår ifrån att nu skissera en dylik plan utöver vad som kan framgå av yttrandet i övrigt.

Gröna länkar och långsiktiga gröna kilar

Flertalets av planförslagets många befintliga eller ”önskvärda” gröna länkar med rekreativ/ekologisk funktion inom stadsväven och stadens omland finner vi välgrundade. Vi känner oss dock osäkra och tvekande till den antydda stigen i eller utanför Vårdsätra naturparks nuvarande brynzon mot Ekoln. Vi saknar dessutom redovisning av några enligt vår mening viktiga länkar, bl a i sammanhanget avgörande avsnitt av Gula Stigen. Se vidare om Gula Stigen-stråket nedan.

En del länkfrågor bör breddas till åtminstone en skissartad översikt i texten av långsiktiga ”Gröna Kilar” i stadsväven och stadens omland. Det kan synas onödigt att redan nu skissera gröna kilar även ute i stadens omland, men med tanke på hur byggprojekt m.m. oförberett kan dyka upp kan en redovisad grön kil, om också bara skissartad, medverka till att ”mota Olle i grind”.

Gröna kilar bör givetvis där så är möjligt och rimligt samordnas med stadens behov av närfriluftsmarker; se längre fram.

Här nedan presenteras en serie av självklara eller i varje fall, såsom vi ser det, högst rimliga gröna kilar. Flertalet har främst rekreativ/ekologisk funktion, men ibland också med hänsyn till landskapsbild m.m.

☒ Ett Fyriså-Stråk av i stort sett omfattningen av Årike-Fyris enligt tillsvidareavgränsningen i ÖP 2002. Dvs med inbegripande också av bl a slutningen av skog och öppen mark ned mot ”Pustnäs-landsvägen” samt åkrarna inpå järnvägen; se vidare under utvecklingsområden i 6 och 8 längre fram. En eventuell bro över dalgången vid Ultuna – Nantuna bör begränsas till gång-cykel-bro.

☒ Gula Stigen-stråket: Kronåsen – Polacksbacken – hela Kronparken + lövskogsbacken ned mot f d Hammarby i söder – ”Malma by” med omgivningar – kedjan av skogs- och hagbackar (Ultuna Hagar) mellan Malma och Sunnersta – skogskorridoren mellan Gottsunda och Sunnersta – Vårdsätraskogen (-Graneberg). Stråket, som naturligtvis bör sägas innefatta åtminstone en inramande bård av öppen mark utanför alla bryn där så ännu är möjligt, är ett av Uppsala-traktens mest omväxlande natur- och kulturmarksstråk. Det har på senare tid inkräktats och trängts av bebyggelse i en del avsnitt, något som troligen underlättats av bristande helhetssyn på stråket. Se vidare utvecklingsområde 9 längre fram.

☒ Stråket Ekebydalen (och Stadsskogen) – Hågadalen – Nåsten – Hammarskog. Ekebydalsgrenen av stråkets inledning börjar egentligen redan med park- och idrottsbältet mellan Karlsrogatan och Ekebyvägen.

☒ Stråket Stabby backar – Svinskinnskogen + Librobäcken. ("Luthagens gröna kil"). I stråkets mellanled ingår Berthågabacken och "Hällbyfältet". Om nu återstående delar av Svinskinnskogen trots allt skulle komma att trasas sönder av ny järnväg och/eller av utbyggnad av Stenhagen blir det extra önskvärt att förlänga stråket mot nordväst (tvärande järnvägen och Börjelandsvägen) över backlandskapet Hässelby – Broby och vidare uppför Junkilsåns dalgång.

☒ Stråket Galgbacken – Gamla Uppsala – Fyrisåns dalgång norrut över Faxan, Vallsgärde, Fulleröbackar etc. ("Svartbäckens gröna kil"). Hela stråket har i hög grad kulturhistoriska och landskapsmässiga värden, och är upp till Gamla Uppsala en välutnyttjad friluftsled längs åsen. Med lämpliga åtgärder skulle den leden kunna förlängas norröver längs ån.

☒ Stråket Gränby backar(och Lerdammsparken) – backlandskapet Råby, Trälösa, Vittulsberg – Storskogen. Kilens båda inledningsgrenar tvärrar tidigt E4:an, där de skiljs åt av ett mot. Gränby-delens värde som grön kil skadas förvisso påtagligt av påtänkta/påbörjade byggnadsarbeten i och vid dess kärna, Gränby Backar. Backlandskapet Råby-Trälösa-Vittulsberg jämte Storskogens brynbalte mot slätten har förutom sina rena naturvårds- och kulturminnesvärden stort friluftsvärde redan genom sitt läge nära de nordöstra stadsdelarna (Jfr ÖP 2002, s.90). Dessa marker kan tillsammans med en stor del av den anknytande Storskogen sägas bilda "tätorts nära strövmark" för i synnerhet nämnda stadsdelar, se vidare vårt förslag ang. "grönt utredningsområde" för Storskogen.

☒ Stråket Enbacka + Rörby+ Norby – Vedyxaskogen nordvästra hälft (upp mot Skölsta) – Örlösans sydöstra del (upp mot Åby). Denna "kil" utgör på sätt och vis en motsvarighet till den förra. Grönkils-sambandet över Vedyxaskogens nordvästra del till Örlösa där bortom anser vi högst önskvärt, varför vi bl a därför ställer oss frågande till avgränsningen av båda "gröna utredningsområdena" på plankartan. Se vidare under "Rekreationsmarker" längre fram.

☒ Sävjaåns dalgång. Denna kil motiveras främst av dess mycket stora landskapsvärden, både historiska sådana (inte minst såsom Långhundraleden och som "Linné-minne") och som ett fundamentalt landskapselement även i Uppsala-trakten av idag. Se vidare under utvecklingsområdena 6 och 8.

Större nya utvecklingsområden

Beträffande flera av planförslagets utvecklingsområden kan man fråga sig hur man skall uppfatta termen utvecklingsområde och kartans avgränsning av områdena. I fråga om t ex nr 8 (Kungsängens gård och Hovstallängen) står det klart att hela området tänks bli just ett utvecklingsområde i ordets tänkta mening. Men i ett ytterlighetsfall åt andra hållet, t ex nr 14 (stråk längs väg 282), står det förhoppningsvis lika klart att det är fråga om ett utredningsområde som tänks rymma ett antal ganska begränsade utbyggnadsområden med till stor del gemensamma kommunikations- och ledningsfrågor. Det finns emellertid en bred skala däremellan där man åtminstone delvis kan känna sig osäker om hur allvarligt gränsdragningen skall tas, t ex nr 13 (Storvreta), och/eller där det är helt uppenbart att en

gräns delvis dragits av misstag, t ex inne i Årike Fyris (nr 6, sydöstra stadsdelarna). Däremot lär en stor gränsslinga in i naturreservat Hågadalén-Nåsten vara medveten (nr 16).

Även på mer eller mindre småskaliga översiktsplanekartor bör man kunna räkna med lite mer genomtänkta gränsdragningar för att undvika oklarheter och missförstånd – och till eventuella framtida hänvisningar om gränsdragningar för just ”utvecklingsområden”. Förresten är kanske den vidare och mer neutrala termen ”framtida fördjupad översiktsplan”, såsom i ÖP2006, att föredra.

Årummet – Mälarstranden (område 3)

Den allvarliga planeringsfrågan om en ”sjöstad” i luckan mellan Graneberg och Vårdsätra naturpark tycks inte alls beröras i planförslaget, trots att den inte torde vara insomnad. Vi vill här passa på att betona att ett sådant byggprojekt skulle bli något av en miljökatastrof för strandstråket på Ekolns nordsida. Vad sedan gäller den tilltänkta stigdragningen längs Vårdsätra naturparks Mälarsida är den en tvistig fråga på grund av det snart hundraåriga naturreservatets funktion för fortgående studier av vegetationens utveckling, inte minst i fråga om strandzonen.

Ang. årummet ovanför staden, se under område 5)

Förslaget att förskjuta båtuppläggningsplats m.m. till söder om Kungsängsleden ser vi som en följd av flera årtiondens fördröjning av ett Årike Fyris-reservat; vi anser även nu att båtuppläggningsplatsen bör bli kvar norr om Kungsängsleden. För övrigt: har man helt slopat tidigare förslag att dra en andra Kungsängsledsbro ganska långt söder om den nuvarande?

Nordvästra staden (5)

I den norra hälften av området lär i alla fall militären ha kvar ett flygfält, och det vore beklagligt om inte Fyrisån med näromgivningar ned till höjd med Hässelby park får behålla sin nuvarande lantliga karaktär, präglad av jordbruks-, natur-, kultur- och rekreationsintressen, inklusive en stig nära åravinen; det ger ett skevt intryck att räkna in detta åstråk i ett ”utvecklings”-område. Områdets södra hälft (drygt) har vi till stor del redan berört som ”Luthagens gröna kil”, dvs stråket Stabby backar – Svinskinnskogen + Librobäcken. Med tillägg rörande backlandskapet sydväst om väg 272, i all synnerhet om resten av Svinskinnskogen i stort beslut bli exploaterad.

Sydöstra stadsdelarna (6)

Utbyggnad ned i Sävjaåns dalgång motsätter vi oss såsom redan berörts i samband med förslaget om dalgången som en långsiktig ”grön kil”. Vidare motsätter vi oss naturligtvis starkt att utvecklingsområdets gräns i väster till stor del dras innanför gränsen till det nu redan påtagligt reducerade förslaget till naturreservatet Årike Fyris. Vi yrkar dessutom på att gränsen för utvecklingsområdet (och för även Årike Fyris) inte går tätt in på det befintliga naturreservatet ”Nåntuna-lund” och att utvecklingsområdet inte heller innefattar Lunsens sluttning ända ned mot ”Pustnäs landsvägen”.

Kungsängens gård och Hovstallängen (8)

I linje med vad vi redan sagt om Sävjaåns dalgång, bli ovan, opponerar vi oss mot vidare utvidgning av bebyggelse i detta område, i all synnerhet sydost om en rätt tvärande linje vid nuvarande utbyggnadsgräns vid väg 255. Under alla förhållanden bör detta utvecklingsområde utgå tills kommunen eventuellt (!) tagit beslut om hoplänknings av staden tvärs över Sävjaåns dalgång. Våra betänkligheter mot utvecklingsområde 8 beror dock inte enbart på hänsyn till ”helhetssyn” på dalgången utan också på att det skulle vara högst beklagligt om

Årike Fyris i detta avsnitt skulle begränsas av en industrifront. Jämför planförslagets uttalande att ”dessa delar bör... endast tas i anspråk för mycket stora företagsetableringar

Dag Hammarskjöldstråket (9)

Detta område ser vi som planförslagets allra mest utmanande förslag såväl genom sitt innehåll som genom sin totala tystnad om inneboende konflikter. För det första rymmer förslaget två ganska stora naturvårdsobjekt. Det ena (i nordost) utgör över hälften av Kronparken förutom ett par ädellövspartier strax söder därom. Länsstyrelsen har tidigare ett par gånger anmodats avsätta Kronparken som naturreservat, men den har hänvisat till kommunen. Det andra naturvårdsobjektet (i sydväst) är Natura 2000-området ”Bäcklösa”, tillika riksobjekt, som upptar ca 1 ½ km av ”Ultuna hagar”. Vidare täcker detta utvecklingsområde nästan hälften av Gula Stigen-stråket, som passerar genom de nämnda objekten och som tidigare redovisats som ”grön kil”; se också t ex ÖP 2002 (sid 91-92). Det är inte nog med att stråket har stort värde för staden som helhet, bl a som ett sammanhängande friluftsstråk, och med att i varje fall delar av stråket har värden på, eller nästan på, riksnivå; det kan synas som en miss att Kronparken inte har förlänats ”riksintresse” av kombinerade biologiska, skogliga och kulturella skäl. Dessutom har skilda avsnitt av stråket inom den här aktuella sträckan värde som ”tätortsnära promenadmark” för angränsande bebyggelse. Slutligen vill vi ifrågasätta om det inte har ett visst kulturellt/landskapligt värde också över den kommunala nivån att behålla en inte alltför rudimentär åkermiljö i anknytning till lantbruksuniversitetet.

Gottsunda - Valsätra (11)

Vi instämmer i MKB:s kommentar till områdets sammanlänkning med staden (s.37): ”Detta måste ske med hänsyn till de kulturhistoriska värdena och den ursprungliga idén med att bygga tätt för att spara grönområden omkring rekordårens bebyggelse”.

Vänge (12)

Av skilda skäl, bl a rörande rekreationsintressen och kulturminnen, anser vi det självklart att samhällets tillväxt bör ske helt norr om Salavägens nya förbifart; denna är ej inlagd på Vänges ortfördjupningskarta i bilaga 1.

Storvreta (13)

Då ortfördjupningskarta för Storvreta saknas i handlingen, har vi först överfört områdets avgränsning till en mer informativ karta än plankarta 1. Utvecklingsområdets västra gräns, dvs mot Uppsalaslätten, bör i stället för utanför väg 290 i tidigare dragning gå klart innanför denna väg upp till Ekeby samt fortsätta ett stycke öster om Fyrisån i landskapsskyddsområdet Lena kyrka – Ekeby kvarn. Vad sedan gäller gränsdragningen i Storskogen bör gränsen ovillkorligen gå på ett väl tilltaget respektavstånd från hela det förestående naturskogsreservatet, tillika Natura 2000-området, även i höjd med dettas nordände. Såsom redan tidigare framhållits från naturvårdshåll bör gränsen dras ett par hundra meter väster om hela den skogsbilväg som utgår från Storvretas SO-ände, detta med tanke dels på Storskogens värde som närströvsområde för såväl Storvreta som staden, dels på att trycket bör hållas nere för nämnda ganska ömtåliga reservat; jämför ortfördjupningskartan i ÖP 2006 och förslaget längre fram att utmärka större delen av Storskogen som ”grönt utredningsområde”.

Stråk längs väg 282 (14)

Detta särdeles sjörika och naturomväxlande stråk med bl a talrika lundartade och ädellövrika skogs- och hagpartier har också för hela staden stort värde inte minst som utflyktsområde, något som förluftsegendomen Fjällnora vittnar om. Några naturreservat och annat slag av skydd finns redan eller förbereds (Funbosjön med omgivning), och fler lär tillkomma. Det

är mycket angeläget att utbyggnad inom stråket sker med stor hänsyn till olika slags miljövärden samt att den får ”måttfull” omfattning. Bortsett från annat får inte utvecklingen nå därhän att stråkets natur främst skulle komma att ses som lokalbefolkningens angelägenhet.

Västra stadsinfarten (16)

Planförslagets områdescirkel kring Enköpingsvägens och Salavägens möte innefattar ett ganska stort stycke av naturreservatet Hågadalen – Nåsten; det når nära till Kvarnbo gård och till brynet söder om Hågaån. Oavsett hur den verkliga gränsen tänks gå skulle det röra sig om ett mer eller mindre starkt intrång i reservatet. Detta nämns inte i plantexten. Motivet för område 16 är att vägmötets närområde ”behöver stärkas i sin karaktär av stadsgräns”. Detta motiv lär knappast godkännas som ”synnerligt skäl”, om det blir fråga om att ändra reservatsgränsen. En sådan fråga blir för ö inte kommunens sak att avgöra.

Jälla (17)

Det på plankarta 1b markerade området upptas nordväst om väg 288 till stor del av Jälla lantbruksskola med tillhörande skogspark. Det sägs att orten är välbelägen bl a ”i förhållande till rekreationsområden och bör på sikt kunna expandera ännu mera”. I fråga om det senare är det dock ett krus att orten ligger i eller intill rekreationsområden för i synnerhet de nordöstra stadsdelarna och att den bl a därför absolut inte bör få vidgas, i vart fall inte mot väster och norr. Planförslagets ”gröna utvecklingsområde” öster om (och i viss mån inom) område 17 berörs längre fram i samband med rekreationsmarker. Sammantaget är förslaget om ”förstaden” Jälla så förknippat med olika ställningstaganden beträffande Örlösan (inkl. Storskogen) att det tillsvidare bör ses endast som ett preliminärt förslag.

Naturreservat och andra områdesskydd

På underlagskarta 11 angående förordnanden saknas markering för mer än hälften av de naturreservat som är tillräckligt stora för att bli ”rutade”. Kanske bör plantexten direkt hänvisa till bil.2 angående befintliga naturreservat och Natura-2000-objekt, också sådana som är svåra att urskilja på kartan. På plankarta 1 markeras ett antal ”naturreservat under planering”, dock utan bokstavsangivelser som relaterar till redovisningen av respektive objekt i bil. 4.

I ÖP2006 redovisas (på sid. 44 och karta 1) också flera andra ”nya gröna kärnområden” än de som dagens planförslag anger som reservat under planering. I ”Aktualitetsförklaring av Uppsalas översiktsplan” sägs därom (s.21): ”För nya gröna kärnområden (kandidater till naturreservat i sin helhet) innebär riktlinjen (se ovan) att exploatering ska undvikas i hela området till dess att naturreservat eller annan skyddsform inrättas”. Detta kommer alltså att ingå i gällande översiktsplanering.

Vad gäller strandskydd bör uppmärksammas att reglerna numera, utöver att främja stränders tillgänglighet, även syftar till ”att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet”. Konflikter mellan de båda syftena kan tänkas.

Rekreationsmarker i och kring tätorter

Planförslaget anför som ett grönt sektorsmål bl a: ”Alla invånare har god tillgång till närbelägen park- och friluftsmark av god kvalitet”. Med tanke inte minst på erfarenheter från senare tid har det sektorsmålet fått en prägel av ”vacker visa”. Den ensidiga betoningen av

intensiv skötsel av stadslandskapets gröna ytor är slående liksom det återkommande förringandet av ”extensivt utnyttjade” markpartier, som nästan genomgående anses lämpliga för bebyggelse. Naturbetonade och kanske något snåriga (delar av) grönytor tilltalar inte minst många barn, och det finns fö o också alternativet att omforma växtligheten måttligt. Det är en bedrövlig inställning att minskning av arealen grönyta kan, för att nu överdriva något, nästan obegränsat uppvägas av allt mer tillrättalagd och intensivt skött park; jämför exemplet Seminarieparken. Vi vill också framhålla att upplevelsevärdet av många backar, dungar, bryn m.m. som gränsar till åker och annan öppen mark (t ex Stabby backe) i hög grad är beroende av denna öppna omgivning eller i varje fall av ett angränsande bälte därav. Denna viktiga omgivningsfråga kommer knappt alls till uttryck på sociotopkartan.

Kartan över Uppsalas grönstruktur har beaktat frågan, i varje fall beträffande kartans två stora naturreservat.

Uttrycket ”god tillgång” och ”närbelägen” i fråga om park- och friluftsmark i det ovan citerade sektorsmålet har förstås olika faktisk innebörd allt efter vad man åsyftar för grupp av rekreationsmarker, dvs grupp med avseende på ”åtkomlighetsavstånd”, storlek och funktion. Planförslaget nämner att Uppsalas parkprogram i dessa avseenden delar in parkerna i småparker, kvartersparker och stadsdelsparker. Vi skall här inte vidare kommentera vare sig parkdelen av ”rekreationsmarks-skalan” eller sådana friluftsstråk som helt eller delvis faller utanför denna skala. I viss mån har dylika stråk berörts i stycket om ”gröns kilar”.

Rekreativ marksskalan fortsätter ovanför parkavsnittet med två steg som utförligt behandlas i de ”Riktlinjer för grundtillgång på friluftsmarker nära tätorterna i Uppsala kommun” som kommunfullmäktige antog 1994. Planförslaget nämner denna beslutshandling, men uppenbarligen har planförfattarna inte alls satt sig in i vad den handlar om och syftar till. Riktlinjerna definierar först två steg av större närfriluftsmarker, inte minst med avseende på Krav angående närhet (”åtkomlighetsavstånd”) och på storlek. De två stegen kallas ”bostadsnära promenadmark” och ”tätortsnära strövmark”); troligen kan det förra steget något överlappa ”stadsdelspark”. Sedan går riktlinjerna in på vad bostadsområden (stadsdelar) av i sammanhanget relevant storlek skall ha för tillgång på respektive markkategori för att tillgången skall anses vara godtagbar (gränsvärde) eller god (riktvärde). Inskjutas må att tillgången på respektive markkategori för olika delar av staden Uppsala beräknades enligt preliminära riktlinjer redan på 1980-talet. Riktlinjerna avslutas med några planerings slutsatser i fall av bristsituationen.

Om fullmäktigebeslut inom andra planeringssektorer än friluftsmarker negligeras såsom skett i detta fall, skulle det nog ha orsakat uppseende. Som situationen nu blev skrev föreningen för ett drygt år sedan till kommunen i ämnet, och vi påtalade då särskilt att det såsom planeringsunderlag för den då förestående översiktsplaneringen behövdes en aktuell redovisning och utvärdering av tillgången på närfriluftsmarker enligt de av kommunfullmäktige antagna riktlinjerna. En sådan utredning kom också till stånd (”Nära till naturen? Tillgång på närfriluftsmarker för bostadsområden i Uppsala stad 1998/99”. Tekniska kontoret, oktober 2000). Inte heller då tycks planerande tjänstemän och politiker ha påverkats.

”Gröna utredningsområden” m.m.

Det nu aktuella planförslaget föreslår som gröna utredningsområden dels Vedyxaskogen söder om Länna-järnvägen, dels Örlösan norr om brynsträckan Åby – Halmbyboda. Motiveringen att säkerställa närfriluftsmarker för stadens östra stadsdelar ställer vi oss naturligtvis bakom, men vi saknar en förklaring angående avgränsningarna. Den gröna kil som vi föreslår i den berörda sektorn av stadens omgivningar knyter samman större delen av Vedyxaskogens västra

hälft med Örlösan; vi förordar att utredningsområdet innefattar även skogpartiet norr om järnvägen. Vad gäller det avsedda utredningsområdet i Örlösan är särskilt den västra gränsen svårförståelig, främst på grund av den tänkta framtida dragningen av väg 288. I öster/sydost bör däremot området vidgas åtskilligt, eftersom Örlösan där, inte minst ett brett brynstråk, inrymmer en hel del natur av stort värde, biologiskt såväl som upplevelsemässigt; jämför plankarta 2.

Förslag till nytt "grönt utredningsområde"

Vi finner det mycket angeläget att det görs en samlad "grön utredning" även angående större delen av Storskogen, med ungefär följande avgränsning. I sydost och öster: Jälla – Rörken-områdets västgräns – en linje ett stycke öster om "inägorna" Fjällen, Gammelängen och Dyorna. I väster och nordväst: gränsen mot utvecklingsområdet Storvreta, med jämkning av gränsen till 700-800 meter innanför brynet mot Gävle-järnvägen (jämför vår tidigare kommentar till Storvreta). Ett ungefär så avgränsat grönt utredningsområde föreslogs f ö i ÖP 2006 (nr 14) men då enbart för den norra hälften av det nu föreslagna området, eftersom detta skärs mitt itu genom den olycksaliga gränsen mellan ÖP 2006 och "stadens omland" i ÖP 2002. Visserligen upptas det föreslagna utredningsområdet redan till stor del av "befintligt friluftsområde" enligt planförslagets karta 1 (kommunal mark?), men denna del är både för liten och onaturligt avgränsad för att utgöra en vettig strövskogenshet, f ö både för staden och för Storvreta. Tilläggas bör att ett viktigt avsnitt av Storskogen, vad gäller såväl växtlighet som sådan och naturupplevelse, ligger inom plankarta 1:s lilafärgade område. Detta förklaras inte på kartan, men det avser en fördjupad översiktsplan, där Rörken och Hovgården utgör huvudobjekt.